

El mite de la madrassa

Peter Bergen i Swati Pandey

Una de les creences generalitzades de la guerra contra el terrorisme és aquella segons la qual les escoles religioses musulmanes, conegudes com a madrasses, on assisteixen xiquets de famílies tot sovint pobres, són un niu de terroristes. L'any passat, el secretari d'Estat Colin L. Powell va denunciar que algunes madrasses del Pakistan i d'altres països es dedicaven a formar "fonamentalistes i terroristes". Un any abans, el secretari de Defensa, Donald H. Rumsfeld, es preguntava, en un informe que fou filtrat a la premsa: "Capturem, matem o aturem i dissuadim més terroristes diàriament dels que les madrasses i els clergues radicals recluten, entrenen i despleguen contra nosaltres?"

Si bé és cert que de les madrasses poden haver eixit els fonamentalistes que reciten l'Alcora en àrab de memòria, aquest tipus d'escoles no ensenyen les habilitats necessàries per ser un terrorista eficient. De fet, no hi ha proves que demostrin que a les madrasses nasquen terroristes capaços d'atacar Occident. Com a qüestió de seguretat nacional, els Estats Units no haurien de preocupar-se dels fonamentalistes islàmics tot i que hi estiguem en desacord, sinó dels terroristes que ens volen atacar.

Vam investigar els antecedents educatius de 75 terroristes que han participat en alguns dels atacs terroristes recents més significatius que s'han comès contra Occident. Vam trobar que la majoria tenien estudis superiors, sovint en carreres tècniques, com ara enginyeries. En els quatre atemptats que generen la informació més completa i accessible (la bomba del World Trade Center l'any 1993; els atacs contra les ambaixades americanes a Kenya i Tanzània l'any 1998; els atemptats de l'11-S i les bombes de Bali l'any 2002), es demostra que el 53% dels terroristes eren llicenciats o tenien algun tipus d'estudis superiors. Tinguem en compte que només el 52% dels americans han anat a la Universitat, per exemple. Els terroristes que hem estudiat, per tant, han rebut, en general, una educació tan bona com la majoria dels americans.

A l'atemptat del 1993, el del World Trade Center, hi havia dotze homes involucrats, tots ells amb estudis superiors. El pilots de l'11-S, a més dels col·laboradors identificats per la Comissió de l'11-S, anaven a universitats occidentals, un afany amb molt de prestigi per a qualsevol persona que vinga del Pròxim Orient.

De fet, el principal pilot de l'11-S, Mohamed Atta, havia estudiat urbanisme a la universitat alemanya, mentre que l'estrateg de l'11-S, Khalid Xeic Mohammed, havia estudiat enginyeria a Carolina del Nord. A més, dos terços dels segrestadors i dels estrats de l'11-S havien anat a la universitat.

Dels 75 terroristes als quals vam seguir la pista, només nou havien anat a alguna madrassa, i tots van participar en el mateix atemptat: en el de Bali. Però no ho van fer sols: els "cervells" de l'atemptat van ser, també, cinc llicenciats, entre els quals hi havia dos professors universitaris.

De la mateixa manera que se sol dir que la pobresa mena al terrorisme –una afirmació que molts estudis ja han desmentit–, aquesta idea segons la qual les madrasses coven la propera generació de terroristes ens mostra una visió segons la qual els terroristes que ens ataquen són autòmats ignorants, i no llicenciats de les nostres universitats, com és el cas. De fet, dos dels terroristes del nostre estudi eren doctorats per universitats occidentals, i dos més hi anaven de camí.

El mes d'abril passat, un estudi finançat pel Banc Mundial oferia molts dubtes sobre la influència de les madrasses del Pakistan, el país que tothom pensava que influïa més en el sentiment antiamericà.

Contràriament a les xifres que es van posar sobre la taula a la Comissió de l'11-S, i contràriament, també, al que havia eixit publicat als diaris (on s'afirmava que el 10% dels estudiants pakistanesos estudiaven a les madrasses), els autors de l'estudi van trobar que només un 1% hi anaven. Si fóra correcta aquesta xifra, podríem dir que hi ha més xiquets americans escolaritzats a casa que pakistanesos que estudien a les madrasses.

Tot i que les madrasses són molt importants per a l'educació i el desenvolupament al món musulmà, no són, ni haurien de ser considerades una amenaça contra els Estats Units. Les desenes de milions de dòlars que gasten els Estats Units anualment, a través del departament d'Estat, de la Iniciativa pel Pròxim Orient i de l'Agència Internacional per al Desenvolupament, per millorar l'educació i l'alfabetització del Pròxim Orient i de l'Àsia Meridional, haurien de ser considerades ajudes al desenvolupament, i no mesures antiterroristes, una funció que no compleixen de cap manera.

Peter Bergen, autor de "Holy War Inc" ("Guerra Santa, SA"), és membre de la New America Foundation.

Swati Pandey és investigador d'aquesta fundació

© The New York Times – EL TEMPS

Traducció: Maite Insa